

Arbetsgruppsmöte 21 januari 2014 i Stockholm på Länsstyrelsen

Närvarande: Susanna Hansen, Stina Thörnelöf, Per Ericsson, Lisa Ehde, Karin Brink, Ronnie Hermansson, Henrik C Andersson, Anna Åhr Evertson

Godkännande av dagordningen

Vi godkände dagordningen.

Presentation av nya personer i arbetsgruppen

Karin Brink, Länsstyrelsen i Södermanland. Karin är Lars Juhllins efterträdare i arbetsgruppen. Hon har varit på Lst sedan 2010 (bla Svärtaåprojektet), fr o m 2014 ansvar för RMÖ. Miljömål – åtgärdsprogram.

Lisa Ehde, LRF Mälardalen. Lisa är Jonas Berglinds efterträdare och är ansvarig för vatten- och miljöfrågor. Har tidigare varit på bl a Landsbyggsdepartementet och även arbetat med REVAC-certifiering. Kommer att vara med i arbetsgruppen framöver.

Ronnie Hermansson, länsfiskekonsulent i Västmanland. Har tidigare haft motsvarande roll i Uppsala.

Henrik C Andersson, länsfiskekonsulent i Stockholm. Arbetade tidigare bl a på Fiskeriverket med kalkeffektuppföljning, elfiskeprogram, kustprovfiske. Var bl a inblandad i MISS, metodutveckling av provfisken i stora sjöar.

Ronnie och Henrik var särskilt inbjudna till det här mötet för att vara med och diskutera de aktiviteter som har fiskanknytning och för att eventuellt ingå i arbetsgruppen.

Övriga, tidigare deltagare i arbetsgruppen presenterade sig också.

Vi pratade också om arbetsgruppens roll och vad som förväntas när man är med där. Arbetsgruppens roll och uppgift och hur Mvuf är organiserat kan man läsa i verksamhetsplanen 2014 (alla i arbetsgruppen har fått den i kallelsen till detta möte). Minimum är att lägga 5 dagar på att delta i arbetsgruppen, men det är mycket positivt om man kan vara aktiv i de olika projekten. Susanna samordnar arbetet och är sammankallande. Anteckningar läggs på hemsidan www.malaren.org under publikationer/minnesanteckningar.

Föregående minnesanteckningar

Susanna summerade: Vi var bara tre på förra mötet, som var kombinerat med gemensamt möte med Svealands kustvattenvårdsförbund på förmiddagen och separat på eftermiddagen. Vi lade fokus på att gå igenom projekten och få fram förslag till verksamhetsplanen 2014.

Kan vi få en visning av Vattenmyndighetens modell för Mälarens vattenförekomster? Susanna kollar det.

Minnesanteckningarna lades till handlingarna.

Verksamhetsplanen 2014

Vi gick igenom de aktiviteter/projekt som ska genomföras under 2014 och diskuterade hur arbetsgruppen ska/kan arbeta utifrån de resurser vi har. Vi gjorde en enkel arbetsfördelning.

Följande projekt/aktiviteter ska genomföras 2014:

Basprogrammet:

”vanliga undersökningen” vattenkemi, bottenfauna och plankton 11 stationer - pris ej känt men en gissning runt 600 000 kr. Susanna håller på med upphandling för 2014 nu. Konsult utför.

I augusti ska en synoptisk (görs under en dag) helikopterprovtagning i Mälarens 32 nya vattenförekomster att göras. Susanna upphandlar detta.

Mvuf kommer också att bidra till skarvinventeringen som Lst Stockholm ansvarar för. I första hand medfinansiering. Arbetsgruppen behöver inte göra något särskilt.

Kostnad för basprogrammet blir ca 800 000 kr 2014.

Övriga projekt:

Projekt	Vad behöver göras?
Paleolimnologisk undersökning	<p>En upphandling/beställning måste göras. Gunilla Lindgren ansvarar för projektet, Susanna pratar med henne om det snarast.</p> <p>Borde finnas en hel del proppar från Mälaren redan, var? T ex universiteten kan ha tagit prover. Går de att använda?</p> <p>Finns det flera utförare utöver Uppsala universitet som kan vara aktuella? Georgia Destouni (Stockholms universitet) har eventuellt gjort något också.</p> <p>Vilka platser vill vi att proverna ska tas på? Måste vara i djuphålur. Proverna ska tas från is, antingen denna säsong eller nästa. Vi ber utföraren ta fram en beskrivning av hur det ska gå till och en prisuppgift.</p> <p>Södermanland är eventuellt intresserade av att göra detta i några av sina sjöar också. Samordnas? Lst Stockholm har tidigare varit intresserade av det också.</p>
Mälaren en sjö för miljoner	<p>Särskild plan finns, David Liderfelt ansvarar för arbetet och är nu tillsvidareanställd och går upp på 80 % tjänst i mitten av februari. Seminarier om dagvatten, Vatten-/VA-planering, Jordbruk, projektverkstäder mm ska anordnas.</p> <p>Delprojekt MER-SMART sökt hos HaV 1:12-anlaget. Åtgärder på jordbruksmark runt Mälaren (tidigare LOVA-projekt som inte blivit av mm). Besked om medel från</p>

	<p>HaV kommer 15 feb.</p> <p>Kräver ingen särskild insats av arbetsgruppen, men följ gärna arbetet!</p>
<p>Seminarium om kemikalier med Skvfvf</p>	<p>Samplaneras med Svealands kustvattenvårdsförbund. Mvfvf har 10 000 kr i budget, hur långt kommer vi på det? Samfinansiering?</p> <p>Vi diskuterade önskemål om innehåll. T ex resultat från IVL-studien som pågår 2013, miljögifter i fisk, båtbottnfärger mm. Oxundasjöns mätningar i sediment och fisk. Säbysjön har också undersökts. Hur hanterar man informationen? Vad gör man för åtgärder? Cocktaileffekten. Safedrink (projekt), där Mälaren är en del. Dricksvattenaspekten – vad är hälsovådligt, vad är ekologiskt ”farligt”.</p> <p>Målgruppen för seminariet är kommuner, lst. Vi bör bjuda in pressen till seminariet, pressmeddelande?</p> <p>Fokus borde vara på de nya data som kommer fram, t ex IVL. Vi bör inte göra seminariet för avancerat, utan hålla det på en enkel nivå. Svara på frågorna: Hur ser det ut, var kommer det ifrån, vad kan man göra? Bra om det kommer fram något konkret verktyg att ta med sig därifrån.</p> <p>Vi ska göra sammanställning av miljögiftsstudier (eg 2013 års projekt, men ej igång). Bra att presentera vid seminariet.</p> <p>September/oktober kan vara lämplig tidpunkt.</p> <p>Susanna har möte med Göran Andersson i eftermiddag.</p>
<p>Utökad spridningsmodell för Mälaren</p>	<p>Norrvattens projekt, Mvfvf delfinansierar. Per kan ge arbetsgruppen fortlöpande info om hur det går i projektet. Kommer troligen igång i maj, Norrvatten står för majoriteten av medlen, Stockholm vatten, Mvfvf medfinansierar. Sjöfartsverket och Mälarenergi borde också vara intresserade. SMHI har gjort en modell för muddringsprojektet, kanske går att använda? Ej bestämt vem som tar fram modellen, upphandling ska göras. Önskemål om vad modellen ska ge oss i förbundet, meddela Per.</p>

Sjögull i inre Mälaren	<p>Under 2014 kommer förbundet att dels ta emot eventuella rapporter om arten och se till att ha en uppdaterad bild av utbredningen, dels mäta in de nya populationer som vi fått rapporter om. Susanna kommer att göra det.</p> <p>Vad är begränsande för arten? Finns det någon naturlig fiende? Hur ser värsta-scenariot ut, jmf Värningen.</p> <p>En diskussion om att starta ett gemensamt bekämpningsprojekt finns, men ingen kommun vill ta på sig att driva projektet och finansiering saknas i dagsläget. Finns det någon "ny" person hos förbundet som kan jobba med detta? Susanna undersöker.</p>
------------------------	---

Förbundet ska under 2014 starta ett Twitterkonto. Vi hade en diskussion om föredelar Twitter och/eller Facebook? Glöm inte foton!

Särskilda pengar för gemensamt utvecklingsprojekt Stora sjöar kommer sannolikt att komma 2014. Vi kollade på förslagen som finns. Ett möte med övriga förbund om detta nästa vecka, då ska vi spika vilket projekt vi vill köra. Vi rangordnade förslagen som diskuterats så här:

- Tillgängliggöra resultat (jmf Vätterns karta) även **erfarenheter och vidareutveckling**
- Övervakning genom ekoräkning av bentiska fiskar (alt. stora fiskar) – vidareutveckling av metod. Idag görs ekoräkning på pelagisk fisk (=små fiskar) fortsättning på MISS? **Hör med Ulrika B vad som hänt med projektet**
- Vegetationsundersökning med flygplan
- Glacialrelikter
- Litoralbottenfauna (basinventering och eventuella förändringar)
- Påväxtalger
- Sedimentprovtagning – miljögifter
- Artövervakning (fisk/N2000-arter)

Vad krävs för att det ska vara ett utvecklingsprojekt.

Ytterligare projektidéer diskuterades. Läggs in i projektbanken av Susanna och mejlas ut till arbetsgruppen.

- Fågeldöden? Vad beror det på? Miljögifter/K-vitaminbrist? Har man kommit längre, vilka samband finns?
- Processerna kring själva vattenarbetet? Hur tillgängliggör vi data, hur hittar man de effektiva åtgärderna?
- Fisketillsynare, kan de göra något mer när de ändå är ute?
- Kopplingen mellan fisk och skarv, adaptiv förvaltningsmodell
- Nedbrytning av humus basen i ekosystemet?
- Asp i Mälarmynnande åar, damma av gammal Life-ansökan?

2013 års projekt, vad kvarstår?

Projekt	Vad behöver göras?
Broschyr sjögull/främmande arter	Finjustering av broschyren behöver göras+ tryck. Spridningen blir den arbetskrävande delen, hur gör vi den – förslag? Susanna ansvarar. Anna och Babette har tidigare varit bollplank, Anna kan fortsätta med det (Babette ej med på mötet).
Sammanställning av miljögiftsstudier	Inte gjort något mer, finns det någon i arbetsgruppen som kan hjälpa till att få fram ett underlag/en beskrivning på vad som ska göras? Det skulle troligen vara smidigast att ha en projektanställd som jobbar med detta, möjligen ett examensjobb?
Modell för Mälaren	Per ansvarar för utökade spridningsmodellen. Vattenmyndighetens modell (beting för mälaren) skulle vi behöva få redovisad och ta del av. Susanna kollar det.
Fiskrapport	Projektet är avtalat med SLU, de ska leverera en populärvetenskaplig rapport i oktober 2014. Någon skulle behöva vara med och granska innehållet och utformningen. Ronnie/Henrik + sannolikt flera fiskekonsultenter kan vara intresserade av det. Henrik berättade att en plansch med mälarfiskar ska göras till Sportfiskemässan i mars, han har fått loss nationalnyckelns illustrationer. En folder skulle vara bra att ha också, detta behov sammanfaller med pop-rapporten (=samma sak?).
Nytt övervakningsprogram	Susanna jobbar vidare, bollar detta med hela arbetsgruppen. Målet är att få fram en rapport med det nya programmet under 2014. Utgångspunkt sexårsplanen, se nedan.

Nytt övervakningsprogram

En sexårsplan har tagits fram för övervakningen:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer
Växtplankton	Växtplankton	Växtplankton	Växtplankton	Växtplankton	Växtplankton	Växtplankton
Djurplankton	Djurplankton	Djurplankton	Djurplankton	Djurplankton	Djurplankton	Djurplankton
Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer	Bottenfauna 2 stationer
Sjöfågel - skarv		Sjöfågel			Sjöfågel	
		Makrofyter (2 stationer)		Makrofyter (2 stationer)		
Synoptisk provtagning 32 stationer		Synoptisk provtagning 32 stationer 150 000 kr			Synoptisk provtagning 32 stationer	
	Miljögifter		Miljögifter i fisk			

Arbetsgruppens sammansättning

Vi har tidigare haft en representant för industrin, Filippa Mayrhofer. Ska vi ersätta henne med en ny person – ja. Susanna kollar med den person som är tänkt att ersätta Filippa i styrelsen (hon har även ingått där).

Ny representant från LRF är Lisa Ehde.

Arbetsgruppen vill även ha en representant för fisk/fiske? Det finns många fördelar med att ha med en fiskrepresentant, t ex samordning av ansökningar. Henrik Andersson kan tänka sig att vara med.

Förslagen ovan kommer att tas upp på styrelsemöte i mars för godkännande.

Vattenproducenterna är två, men deltar varannan gång. Viktigt att de är med!

Har vi behov av att adjungera ytterligare expertis 2014? Sjöfartsverket, naturskyddsföreningen? Vi diskuterade detta men kom inte fram till något förslag. Kanske andra kommuner vill vara med, nu Stockholmskommuner bara? Man skulle kunna ha ett rullande schema (3 år)? Vi tar med frågan för vidare diskussion, bl a på kontaktpersonsmöte (april).

Rapport från styrelsemöte 3 dec 2013 och andra möten

Styrelsemötet 3 dec, bl a togs detta upp:

- Beslut om VP och budget 2014, vissa justeringar ska göras. Förslag till budget och aktiviteter dock ok.
- MER diskuterades, en ny projektplan ska tas fram och en delrapport skrivas.

Inga rapporter från andra möten.

Preliminär statusbedömning av Mälarens nya vattenförekomster

Denna punkt hanns inte med, vi tar upp det nästa gång.

Nästa möte

Vi bestämde nytt datum för möte 10 april i Stockholm (Länsstyrelsen). Styrelsemöte 5 mars, årsmöte 13 maj.

Övriga frågor

Årsberättelsen skulle den kunna bli lite fylligare? Jämför Svealands kustvattenvårdsförbund. Kan tas med 2015, i år kommer det inte att hinnas med.

/Susanna